

Шляхом бурхливим

Григорій Бабенко

Вікова категорія: 15-18 років (Young Adult)

Жанри: Історична література

□ Про твір

Повість про події в Україні за часів Івана Сірка та повстання 1668 року очима малого хлопця.

джерело : https://chtyvo.org.ua/authors/Babenko_Hryhorii/Shliakhom_burkhlyvym/

«Нам би хоч маленького Дюма», – бідкався Максим Рильський з огляду на плачевний стан авантюрного жанру в українській літературі. Григорій Бабенко цілком міг би посісти це місце, аби не короткий вік та радянськи терор.

Повість – пригодницька та водночас антимосковська. Мабуть жоден письменник (крім Лесі Українки у «Боярині») до 1991 року так відверто не показував протистояння з Росією. «З москалями тільки зв'яжися... Закують у кайдани та в Москву... І земельку одберуть, і винницю. А слід було б пошарпати москалів: від воєвод Україна життя немає», – усвідомлює один із героїв книги.

У творі – мінімум художніх відступів і максимум критичних ситуацій, з яких треба шукати вихід. Запорожець Павло Глек приїхав до Харкова з таємним дорученням кошового отамана Івана Сірка підбурити слобожан до повстання проти московської влади. Але люди вже втомилися від 20-річної війни (час Руїни), не вірять уже гетьманам і хочуть лише мирної праці. Харківський воєвода ув'язнює січового шпигуна. Йому на виручку приходять місцевий підліток Дорош Наливайко. Після втечі з міста досвідчений січовик та його юний рятівник потрапляють у бурхливий вир пригод: татарський полон, втеча, бій у степу, життя на Січі, похід у Крим.

Автор дає влучні художні характеристики подіям і людям. «Здавалося, що це дві вовчі зграї зустрілися серед степу, мовчки клацають зубами і не хочуть поступитися одна одній широкою дорогою», – пише він про бій запорожців із татарами. Критичну оцінку отримують українські гетьмани та суперечлива постать Івана Сірка.

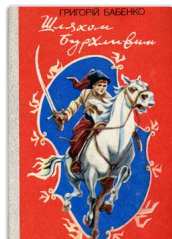
Хлопця мучать сумніви, коли бачить жорстокі січові звичаї. У поході він стає свідком, як козаки руйнують кримські поселення, замаються грабунком. Врешті юнак обурюється тим, що Іван Сірко торгує людьми так само, як і татари: «Ми, козаки, оборонці волі, женемо, як худобу, людей у подарунок гетьманові. Тільки подумай, Павле... Сірко подарував... Чуєш? Подарував тисячу людей гетьманові. Вони стануть за невільників, а татарські старці співатимуть про нашу неволю...»

Юрій Винничук: «Історична повість Григорія Бабенка не втратила свої приваб і зараз. А сміливість, з якою він відважився описувати колонізацію України московитами, ба навіть кацапами, як їх називає автор, відверто дивує. Бо жоден інший автор історичних творів, виданих в СРСР, на таке не відважувався».

Галерея видань (значущість твору)

1931

1995
Веселка

2019
Фоліо

Запитання для обговорення з дітьми

- Яка подія в книзі була найнесподіванішою?
- Чому, на вашу думку, цей твір перевидавали багато разів? (подивіться на галерею видань)
- Якби ви були художником, яку обкладинку ви б намалювали для цієї книги?
- Яку емоцію викликає у вас головний герой?

PortKEY: Ресурсний центр для бібліотекарів
Методичний посібник згенеровано автоматично

[Скануйте для переходу](#)